

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף ס.

קרא לאחד עשר עשירי מה דין האחד עשר?

כשקרא לעשירי עשירי - שלא נעקר שם עשירי	כשקרא לעשירי תשיעי - שנעקר שם עשירי ממנו	
אינו קדוש כלל	קדוש, וקרב שלמים ¹ ועושה תמורה	לר' מאיר
אינו קדוש כלל	קדוש, וקרב שלמים אבל אינו עושה תמורה ²	לר' יהודה

יצאו בזוגות ומנה לשתיים באחד באופנים דלהלן, מה הדין?

מנאן זוגות זוגות	יצאו זוג כאחד באמצע ³	
הזוג העשירי שניהם קדושים	התשיעי והעשירי מקולקלים להקריב - וירעו ⁴	לרב מאיר
העשירי האמיתי קדוש ⁵		לרב כהנא

בכורות דף ס:

טעה במנין המעשר כדלהלן, איזה בהמות קדושות?

קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי	שתק בתשיעי וקרא לעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי	
קדוש	קדוש	האם הט' קדוש להאכל במומו
למשנתנו: קדוש לראב"ש: אינו קדוש ⁶	קדוש ⁷	האם הי"א קדוש לשלמים

¹ וטעון סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק הניתנים לכהנים, וגם מתנות הדם כשלמים.

² ס"ל לר' יהודה שהאחד עשר קדוש מדין תמורה, ואין תמורה עושה תמורה. אכן אמרו על טענת ר' יהודה משום ר"מ שעל כרחך אין האחד עשרה נקרא תמורה, כי אם היה תמורה של מעשר לא היה קרב, כי הדין הוא מעשר בהמה אינו עושה תמורה.

³ דהיינו כגון שבששי או בשביעי יצאו במקום אחד שנים, ומנה אותם כאחד. שנמצא שמי שהוא מונה תשיעי באמת הוא עשירי ומי שהוא מונה עשירי הוא באמת אחד עשר.

⁴ ופירש"י בכת"י שאינו דומה לקרא לעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי, שהעשירי הוי מעשר והי"א קרב שלמים, דשאני התם שיצאו אחד ואחד, ורק הוא זה שטעה במנין לכן קדוש העשירי מאליו במעשר גמור, ושלפניו קדוש להאכל במומו, והאחד עשר קדוש בשלמים, אבל כשיצאו שנים באמצע ביחד שהם דומים כאחד, לא מתברר העשירי - ולא מעשר גמור הוא מאליו, ולכן התשיעי והעשירי מקולקלים. (ועיי"ש עוד פירוש, ובתוס').

⁵ ואם אינו יודע, כגון כאן שהזוג החמישי יצאו ביחד, הרי שני הבהמות מעורבות בספק מעשר ויאכלו רק במומם.

⁶ וביארה הגמ' דס"ל כר' יהודה שטעות מעשר קדושה מדין תמורה, וסבר כר' שמעון ש"אין מימר וחוזר וממימר" והי"א דאין שתי טעויות של מעשר מתקדשות, וכיון שהתשיעי ככבר קדוש מכח התמורה לעשירי אין האחד עשר קדוש.

⁷ באופן זה גם ראב"ש מודה, דכיון ששתק בתשיעי לגמרי, דלא קרא לו עשירי לקדשו ולא נעשה עדיין תמורת מעשר, וגם קרא לעשירי בשם תשיעי שעיי"ז עקר שם עשירי ממנו (דאל"כ לכו"ע אין האחד עשר קדוש, וכנ"ל, שרק ע"י עקירת שם עשירי מהעשירי יכול להיות האחד עשר קדוש, אבל כשלא עקרו אינו מתקדש). אז האחד עשר מתקדש בתור התמורה היחידה לעשירי.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף ס:

יצאו שנים בתשיעי או בעשירי מה דינם?

קרא לשניהם תשיעי	קרא לשניהם עשירי	קרא לשניהם אחד עשר	
מעשר וחולין מעורבין ¹ והגוזזן אינו לוקה	מעשר ותשיעי מעורבין ² והגוזזן לוקה	-----	יצאו שנים בתשיעי
-----	מעשר ושלמים מעורבין ³ והגוזזן לוקה	מעשר וחולין מעורבין ⁴ והגוזזן אינו לוקה	יצאו שנים בעשירי

קרא לעשירי אחד עשר ולאחד עשר עשירי, מה דין האחד עשר⁵?

לרבי	כשיש לו בהמות טובא	כשיש לו מעט בהמות
לר' יוסי בר' יהודה	האחד עשר קדוש	האחד עשר קדוש
	אין אחד עשר קדוש ⁶	האחד עשר קדוש ⁷

¹ דהתשיעי האמיתי הוא חולין גמור - דהא לא הזכיר שם עשירי, והעשירי האמיתי הוא קדוש מאליו, ונמצא שחולין ומעשר מעורבין זה בזה. והדין הוא שירעו שניהם עד שיסתאבו ויפול בהם מום ויאכלו לבעלים, והגוזזן אינו לוקה שהרי יש כאן ספק חולין.

² דכיון שקרא גם לתשיעי האמיתי בשם עשירי, הרי שהוא קדוש להאכל במומו, והעשירי האמיתי הוא קדוש מאליו, ונמצא שקדושת תשיעי להאכל במומו מעורב עם עשירי שקדוש להקרב. והדין הוא שירעו שניהם עד שיסתאבו ויפול בהם מום ויאכלו לבעלים, אולם הגוזזן לוקה שהרי ממ"נ שניהם קדושים.

³ והחידוש הוא ששניהם קדושים, אע"ג שלא נעקר שם עשירי ממנו, כלומר אף שהדין במשנה שכל שלא נעקר שם עשירי ממנו אין האחד עשר קדוש כלל, מ"מ שאני הכא שקראן בבת אחד לעשירי ולאחד עשר בשם עשירי, גם האחד עשר קדוש בקדושת שלמים, ורק אם קרא פעמיים שם עשירי - אז אין האחד עשר קדוש משום שלא נעקר העשירי. ולקמן בסוף העמוד והעמוד הבא יתבאר מה דין שלמים ומעשר המעורבים.

⁴ דהאחד עשר האמיתי הוא חולין גמור - דהא לא הזכיר שם עשירי, והעשירי האמיתי הוא קדוש מאליו, ונמצא שחולין ומעשר מעורבין זה בזה. והדין הוא שירעו שניהם עד שיסתאבו ויפול בהם מום ויאכלו לבעלים, והגוזזן אינו לוקה שהרי יש כאן ספק חולין.

⁵ העשירי האמיתי קדוש מאליו גם בלא מנינו, והנידון כלפי האחד עשר האם נעקר שם עשירי - והוא קדוש או לא נעקר - ואין האחד עשר קדוש.

⁶ דאמרין שלא היה כאן עקירה לעשירי במה שקרא לעשירי אחד עשר, דיש לפרש "חד עישורא קאמר", כלומר זה המעשר הראשון מתוך שאר המעשרות שיש לי עוד להוציא כאן. וא"כ נמצא שהוא קורא לעשירי בשם עשירי, ולכן אין האחד עשר קדוש.

⁷ דכיון שאי לפרש "חד עישורא קאמר" - כי אין לו כמה מעשרות, ולכן כשקרא לעשירי אחד עשר הרי שעקר שם עשירי ממנו, וכשקורא לאחד עשר עשירי הוא קדוש להיות שלמים.